

Detailrapport Vraag en antwoord los v/h Raadsplein (ID 836)

Veld	Waarde
Datum vraag	17-4-2025
Onderwerp	Isolatiesubsidie Edam-Volendam
Fractie(s)	GroenLinks PvdA
Vraag en antwoord	De gemeente heeft sinds vorig jaar een isolatiesubsidie voor woningeigenaren. Eigenaren van een slecht geïsoleerde koopwoning die aan de gestelde voorwaarden voldoen kunnen eenmalig maximaal €1.550 subsidie krijgen voor grote isolatiemaatregelen. Maatregelen die worden vergoed zijn onder andere dakisolatie, gevelisolatie, bodemisolatie, vloerisolatie en glasisolatie (HR++ of triple glas). Vraag 1: Hoeveel woningeigenaren hebben inmiddels gebruik gemaakt van de subsidieregeling? Antwoord 1: Sinds de openstelling van de subsidieregelingen hebben we 253 subsidie aanvragen ontvangen. Daarvan zijn 164 gehonoreerd en 55 afgewezen, omdat die niet aan de voorwaarden voldeden. 34 aanvragen zijn nog in behandeling. Vraag 2: Kunt u een getalsmatig overzicht geven van de verschillende soorten isolatiemaatregelen die zijn toegepast en de onderverdeling tussen uitvoering door een bedrijf en doe-het-zelf? Antwoord 2: zie bijlage 1 GroenLinks en de PvdA maken zich zorgen over de toegankelijkheid van de isolatiesubsidie voor woningeigenaren met een laag inkomen of lager middeninkomen. Op dit moment kunnen woningeigenaren pas subsidie aanvragen wanneer de isolatiemaatregelen al zijn uitgevoerd. Dat betekent dat inwoners de maatregelen eerst uit eigen portemonnee moeten voorfinancieren. Inwoners met een laag inkomen of lager middeninkomen hebben doorgaans beperkt spaargeld, laat staan dat de kosten uit het maandelijks inkomen kunnen worden 'voorgeschoten'. Bovendien is het maximale bedrag van €1.550 relatief weinig geld. Isolatiemaatregelen kosten vaak duizenden euro's. Het gat tussen de maximale subsidie van €1.550 en de werkelijke kosten van veel isolatiemaatregelen is vrij groot. Verder is voor het bereiken van inwoners met een laag inkomen en/of

inwoners met het risico op energiearmoede een intensievere benadering nodig, waarbij de aanvragers worden ontzorgd. Deze ondersteuning lijkt niet aanwezig bij de subsidieregeling. GroenLinks en de PvdA vrezen al met al dat de subsidie vooral terecht komt bij de hogere inkomens die isolatiemaatregelen makkelijk(er) zonder subsidie kunnen betalen. Dit gaat dan ten koste van de lagere inkomens en mensen met het risico op energiearmoede, terwijl deze groep het meeste baat heeft bij een blijvende verlaging van de energierekening door woningisolatie en steun van de gemeente bij het isoleren.

Vraag 3:

Erkent het college dat het voorfinancieren van de isolatiemaatregelen, de lage maximale subsidie van €1.550 en ontbreken van ontzorging bij het treffen van de isolatiemaatregelen drempels kunnen opwerpen voor inwoners met een laag inkomen, lager middeninkomen en/of een risico op energiearmoede om van de isolatiesubsidie gebruik te maken?

Antwoord 3:

We hebben uw raad in januari 2024 geïnformeerd over de isolatie aanpak 2024-2026 met een raadsinformatiebrief (Z23129147). In de isolatie aanpak 2024-2026 is voor onze inwoners een stappenplan uitgewerkt, die voorziet in de diverse ondersteuningsbehoeften. Bovendien wordt hierin rekening gehouden met de vaardigheden en financiële mogelijkheden van de klant. De bewoners kunnen gebruikmaken van diverse financieringsregelingen zoals het warmtefonds, noodfonds, ISDE, onze subsidieregeling isoleren en de Fixbrigade. De FIXbrigade is gefinancierd met de SPUK Energie armoede (een rijksbijdrage). De uitvoering van de subsidieregeling isoleren is bekostigd vanuit de SPUK LAI (ook een rijksbijdrage). De omvang van de SPUK LAI berust op een vast bedrag per woning, waarbij de woning en de eigenaar aan bepaalde voorwaarden moet voldoen. Het is daarom niet mogelijk om deze rijksmiddelen voor minder woningen in te zetten en in plaats daarvan de subsidie per woning te verhogen.

Vraag 4:

In hoeverre wordt bijgehouden hoeveel inwoners met een laag inkomen, een lager middeninkomen en/of het risico op energiearmoede gebruik maken van de subsidieregeling?

Antwoord 4:

Uiteraard is goed onderzocht op welke manier de rijksmiddelen doorgegeven kunnen worden. Echter is een overheid niet helemaal vrij daarin en moet met diverse wet en regelgeving rekening houden, naast de eisen die het rijk aan de besteding van de SPUK middelen stelt.

Het voornamelijk doel van de SPUK LAI middelen is te komen tot energiebesparing en het bijdragen aan het behalen van de

	klimaatdoelstellingen. Het is niet de bedoeling dat de aanvrager expliciet zijn inkomens en vermogenssituatie prijs moet geven. Het rijk heeft bewust ervoor gekozen dat de SPUK LAI door de gemeente alleen aan een groep inwoners mag worden doorgegeven die aan bepaalde criteria voldoet. De criteria hebben o.a. betrekking op de maximale WOZ-waarde, het maximale bouwjaar, de energetische staat en de eigenaar moet ook deze woning zelf bewonen. Daarnaast mogen de SPUK-middelen allen ter verrichting van bepaalde maatregelen worden besteed. Hierbij heeft het rijk wel rekening gehouden met de intensiteit van de maatregel en de kosten die daarmee gemoeid zijn. Zo voorziet het rijk in de noodzaak om vooral ook lage inkomensgroepen binnen deze doelgroep met overheidsmiddelen in hun verantwoording als eigenaar om gerichte isolatiemaatregelen uit te voeren, ondersteuning te kunnen bieden. Deze door het rijk gestelde eisen zijn verwerkt in onze subsidieregeling om te voorkomen dat wij de SPUK LAI aan het rijk terug moeten betalen. Vraag 5: Is er bij het opstellen van de subsidieregeling overwogen om een andere manier van uitbetaling te hanteren, bijvoorbeeld door rechtstreeks een deel van de factuur aan uitvoerende bedrijven te (laten) betalen? Antwoord 5: Uiteraard is goed onderzocht op welke manier de rijksmiddelen doorgegeven kunnen worden. Vraag 6: Wat is de reden geweest om dit niet toe te passen? Antwoord 6: Subsidieverstrekking is aan de bepalingen van de Algemene wet bestuursrecht gebonden, waardoor dit niet mogelijk is. Daarnaast zouden ook fiscaalrechtelijke en privaatrechtelijke aspecten bij deze constructie veel juridische en financiële risico's met zich meebrengen. Vraag 7; Is er bij het opstellen van de subsidieregeling overwogen om het subsidiebedrag van €1.550 per woning aan te vullen met andere gemeentelijke middelen of andere Rijksmiddelen zoals de SPUK energiearmoede? Antwoord 7: Ja, dat is overwogen. Vraag 8: Wat is de reden geweest om dit niet toe te passen?
--	---

Antwoord 8:

De SPUK energie armoede is verstrekt in juni 2022. Het college richt zich op het zo snel mogelijk beschikbaar te stellen voor de bewoners. We zijn daar toen mee aan de slag gegaan met het opzetten van een Fixbrigade. De SPUK LAI is december 2023 beschikt op basis van de isolatieaanpak 2024-2026. De SPUK LAI is ingezet voor de subsidieregeling isoleren.

Vraag 9:

Is er bij het opstellen van de subsidieregeling overwogen om alleen voor de subdoelgroep inwoners met een laag inkomen en/of een risico op energiearmoede een hoger subsidiebedrag beschikbaar te stellen?

Antwoord 9:

Ja, dat is overwogen. De SPUK LAI is opgezet voor bewoner-eigenaren. De regeling biedt de mogelijkheid om bewoner-eigenaren in een schuldsanering een hoger bedrag toe te kennen.

Vraag 10:

Wat is de reden geweest om dit niet toe te passen?

Antwoord 10:

De aanwezigheid van deze doelgroep bewoner-eigenaar-schuldsanering is bij het opstellen van de regeling niet waargenomen.

Vraag 11:

Welke begeleiding en ondersteuning wordt geboden aan inwoners bij het uitvoeren van isolatiemaatregelen en het aanvragen van de isolatiesubsidie?

Antwoord 11:

Niet elke inwoner kan aanspraak op deze gemeentelijke subsidieregeling isolatie woningen doen, maar wel op andere rijksregelingen. Daarnaast is er o.a. de Fixbrigade i.s.m. Stichting Geven en Nemen, een energieloket en Energiek Zeedam met opgeleide energie coaches. Energiek Zeedam geeft uitleg hoe bepaalde eenvoudige maatregelen zelf kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast kan een groot deel aan inwoners beroep doen op familie, vrienden en kennissen.

In de Bloemen- en Planetenbuurt te Volendam loopt op dit moment een pilot met 11 huishoudens, waarin we onderzoeken wat nodig is om woningen met een Energielabel D-E-F-G, en woningen die niet voldoen aan de Standaard voor Isolatie, tot het niveau te brengen waarop aardgasvrij verwarmen mogelijk wordt. In de pilot wordt ook gekeken naar welke demografische, economische, politiek/juridische, ecologische, sociaal/culturele en technologische factoren een rol spelen in de besluitvorming van woning eigenaren.

	Wij blijven de mogelijkheden onderzoeken om de ondersteuning binnen de regels waaraan wij ons hierbij moeten houden uit te kunnen breiden. Vraag 12: In hoeverre is er speciale ondersteuning voor mensen met een laag inkomen en/of een risico op energiearmoede? Antwoord 12: Zie antwoord 11 Vraag 13: Is er bij het opstellen en in de uitvoering van de subsidieregeling op een andere manier aandacht (geweest) voor inwoners met een laag inkomen en/of het risico op energiearmoede dan wij in de voorgaande vragen hebben aangestipt? Zo ja, op welke manier? Antwoord 13: De kaders die het rijk meegeeft bij het besteden van de ontvangen SPUK middelen zijn optimaal benut. We hebben een verschil gemaakt tussen bewoner-eigenaren en huurders. Wij begrijpen dat ook huurders in energiearmoede verkeren, maar daarvoor mogen deze SPUK LAI middelen niet worden besteed. Vraag 14: Zijn er concrete plannen om aanpassingen te doen aan de manier van uitbetalen, de hoogte van het subsidiebedrag en ontzorging van aanvragers zodat de subsidieregeling beter aansluit op de behoeften van inwoners met een laag inkomen, een lager middeninkomen en/of een risico op energiearmoede? Antwoord 14: Zie antwoord op vraag 13. Als het rijk de eisen versoepeld kan de regeling daarop worden aangepast, zonder dat wij het risico lopen dat wij de SPUK middelen terug moeten betalen en uw raad de ontstane kosten dan zelf moet dekken. Uw raad kan nu al uit eigen middelen het maximale subsidiebedrag aanvullen. Hierdoor wordt de regeling eventueel aantrekkelijker voor de daarin vastgelegde doelgroep. Vraag 15: Zo ja, wanneer kunnen onze inwoners gebruik maken van de aangepaste subsidieregeling? Antwoord 15: Op dit moment is niet aannemelijk dat het rijk haar grondslag binnenkort daarop aanpast. Eventueel wordt een andere SPUK regeling door het rijk opengesteld waarop wij uiteraard dan beroep zullen doen.
--	--

	Voor de maatregelen HR++-glas en triple glas (beiden incl. kozijn/deur) wordt een minimaal oppervlakte van 8 m2 gerekend. Vooral voor kleinere woningen is dit een relatief groot oppervlakte om te halen, vooral wanneer sommige ramen in de woning al eerder zijn vervangen. Vanaf 1 januari 2025 zijn de voorwaarden van de landelijke ISDE-subsidie aangepast, waarmee het minimaal te isoleren oppervlakte bij glasisolatie omlaag is gegaan naar 3 m2. Vraag 16: Zijn er concrete plannen om de subsidieregeling van Edam-Volendam hierop aan te passen zodat meer woningeigenaren HR++-glas of triple glas vergoed kunnen krijgen? Antwoord 16: We zijn op de hoogte van deze verandering in de ISDE-subsidie en zijn al bezig dit door te voeren in het de subsidieregeling en het gemeentebblad. Vraag 17: Zo ja, wanneer wordt deze aanpassing naar verwachting doorgevoerd? Antwoord 17: We willen dit zo snel mogelijk doorvoeren. We kijken direct of we deze aanpassing toekomst bestendig kunnen maken om de ambtelijke inspanning bij toekomstige wijzigingen van de ISDE te minimaliseren.
Bijlage(s)	bijlage 1 antwoord vraag 2 - ibabs dossier 836